

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 9. septembra 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Prevody podnikov – Smernica 2001/23/ES – Články 3 a 5 – Zachovanie práv zamestnancov – Ochrana zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa – Postúpenie uskutočnené likvidátorom prevádzajúceho podniku, ktorý je predmetom konkurzného konania – Dávky podnikového dôchodkového zabezpečenia – Obmedzenie povinností nadobúdateľa – Výška dávky, ktorá sa má vyplatiť na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému, vypočítaná v závislosti od odmeny zamestnanca v čase začatia konkurzného konania – Smernica 2008/94/ES – Článok 8 – Priamy účinok – Podmienky“

V spojených veciach C-674/18 a C-675/18,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd, Nemecko) zo 16. októbra 2018 a doručené Súdnemu dvoru 30. októbra 2018, ktoré súvisia s konaniami:

EM

proti

TMD Friction GmbH (C-674/18),

a

FL

proti

TMD Friction EsCo GmbH (C-675/18),

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia I. Jarukaitis, E. Juhász (spravodajca), M. Ilešič a C. Lycourgos,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. decembra 2019,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- EM, v zastúpení: R. Buschmann, Prozessbevollmächtigter,
- FL, v zastúpení: R. Scholten a M. Schulze, Rechtsanwälte,
- TMD Friction GmbH a TMD Friction EsCo GmbH, v zastúpení: B. Reinhard a T. Hoffmann-Remy, Rechtsanwälte,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Kellerbauer a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. marca 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3 a 5 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, 2001, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98), ako aj článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/94/ES z 22. októbra 2008 o ochrane zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (Ú. v. EÚ L 283, 2008, s. 36).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov, po prvé sporu medzi EM a spoločnosťou TMD Friction GmbH (vec C-674/18) a po druhé sporu medzi FL a spoločnosťou TMD Friction EsCo GmbH (vec C-675/18), týkajúcich sa nadobudnutých práv na podnikové dávky v starobe v prípade prevodu podniku uskutočneného v rámci konkurzného konania.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2001/23

- 3 Odôvodnenia 3, 4 a 6 smernice 2001/23 stanovujú:
 - „(3) Je potrebné zabezpečiť ochranu zamestnancov pre prípad zmeny zamestnávateľa, najmä postarať sa o to, aby ich práva boli zachované.
 - (4) V členských štátoch ešte stále pretrvávajú rozdiely, pokiaľ ide o rozsah ochrany zamestnancov v uvedených prípadoch, a tieto rozdiely treba znižovať.
- ...
- (6) V roku 1977 Rada prijala smernicu [Rady] 77/187/EHS [zo 14. februára 1977 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 61, 1977, s. 26) (*neoficiálny preklad*)] aby

podporila zosúladenie relevantných vnútroštátnych právnych predpisov zabezpečujúcich zachovanie práv zamestnancov a požadujúcich, aby prevádzatelia aj nadobúdatelia v dostatočnom časovom predstihu informovali zástupcov zamestnancov a poradili sa s nimi.“

4 Článok 1 ods. 1 písm. a) tejto smernice uvádza, že táto smernica sa vzťahuje na každý prevod podniku, závodu alebo časti podniku alebo závodu na iného zamestnávateľa v dôsledku právneho prevodu alebo zlúčenia.

5 Článok 3 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa z dôvodu tohto prevodu prevedú na nadobúdateľa.

...

3. Po prevode nadobúdateľ naďalej dodržiava podmienky dohodnuté v každej kolektívnej zmluve za tých istých podmienok, ktoré platili pre prevádzateľa podľa danej zmluvy, až do dňa ukončenia alebo uplynutia kolektívnej zmluvy, alebo nadobudnutia platnosti, alebo uplatnenia inej kolektívnej zmluvy.

Členské štáty môžu obmedziť obdobie dodržiavania týchto podmienok s výhradou, že nebude kratšie ako jeden rok.

4. a) Pokiaľ členské štáty neupravujú inak, odseky 1 až 3 neplatia vo vzťahu k zamestnaneckým právam na dávky v starobe, invalidite alebo pozostalostné dávky podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, ktoré nie sú súčasťou zákonných systémov sociálneho zabezpečenia v členských štátoch.;

b) Aj v prípade, že nezabezpečia v súlade s písmenom a), aby odseky 1 a 3 platili na tieto práva, členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov a osôb, ktoré už nie sú zamestnané v závode prevádzateľa v čase prevodu, pokiaľ ide o práva, z ktorých im vyplýva okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe, vrátane pozostalostných dávok na základe doplnkových systémov uvedených v písmene a).“

6 Článok 5 tej istej smernice stanovuje:

„1. Pokiaľ členské štáty nezabezpečia inak, články 3 a 4 neplatia pre prevody podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov, pri ktorých je prevádzateľ subjektom konkurzného konania alebo iného podobného konania riešiaceho platobnú neschopnosť, ktoré bolo ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa a ktoré je pod dozorom príslušného verejného orgánu (ktorým môže byť profesionálny odborník vo veciach platobnej neschopnosti, splnomocnený príslušným verejným orgánom).

2. Keď sa články 3 a 4 vzťahujú na prevod počas konkurzného konania, ktoré sa začalo vo vzťahu k prevádzateľovi (bez ohľadu na to, či bolo toto konanie ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa, alebo nie) a za predpokladu, že takéto konania sú pod dozorom príslušného verejného orgánu (ktorým môže byť profesionálny odborník vo veciach platobnej neschopnosti, ustanovený podľa vnútroštátnych právnych predpisov), môže členský štát zabezpečiť, že:

a) bez ohľadu na článok 3 ods. 1 dlhy prevádzateľa vyplývajúce z akýchkoľvek pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a splatné pred prevodom alebo pred začatím konkurzného konania sa neprevádzajú na nadobúdateľa za predpokladu, že takéto konanie zabezpečí podľa zákona daného členského štátu najmenej takú rovnocennú ochranu, aká je zabezpečená v situáciách, na ktoré sa

vzťahuje smernica Rady 80/987/EHS z 20. októbra 1980 o aproximácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa [Ú. v. ES L 283, 1980, s. 23; Mim. vyd. 05/001, s. 217)];

...

4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabránenie zneužívania postupov pre prípad platobnej neschopnosti, ktoré by viedli k odňatiu práv zamestnancov stanovených touto smernicou.“

Smernica 2008/94

7 Odôvodnenie 3 smernice 2008/94 znie takto:

„Treba zabezpečiť ochranu zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa a zaručiť im minimálny stupeň ochrany, najmä zaručiť výplatu ich neuspokojených nárokov, a zároveň prihliadať na potrebu vyváženého hospodárskeho a sociálneho rozvoja Spoločenstva. Na tento účel by členské štáty mali zriadiť orgán, ktorý zaručuje výplatu neuspokojených nárokov dotknutých zamestnancov.“

8 Podľa článku 1 ods. 1 smernice 2008/94 sa táto smernica uplatňuje na nároky zamestnancov vyplývajúce z pracovnoprávných zmlúv alebo pracovnoprávných vzťahov voči zamestnávateľom, ktorí sa nachádzajú v platobnej neschopnosti v zmysle článku 2 ods. 1 uvedenej smernice.

9 Článok 2 tejto smernice v odseku 1 stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa zamestnávateľ považuje za platobne neschopného, ak bola podaná žiadosť o začatie kolektívneho konania na základe platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ako je ustanovené podľa zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členského štátu týkajúceho sa čiastočného alebo úplného predaja majetku zamestnávateľa a menovania likvidátora alebo osoby vykonávajúcej podobnú úlohu a orgán, ktorý je príslušný podľa uvedených ustanovení:

a) rozhodol o začatí konania alebo

b) potvrdil, že podnik zamestnávateľa bol definitívne zatvorený alebo podnikateľská činnosť sa s definitívnou platnosťou skončila a že majetok, ktorý je k dispozícii, nie je dostatočný pre oprávnenie na začatie konania.“

10 Článok 2 ods. 2 prvá veta uvedenej smernice znie takto:

„Táto smernica sa nedotýka vnútroštátnych predpisov v súvislosti s definíciou pojmov ‚zamestnanec‘, ‚zamestnávateľ‘, ‚odmena‘, ‚právo zakladajúce okamžitý nárok‘ a ‚právo zakladajúce budúci nárok‘.“

11 Podľa článku 8 smernice 2008/94:

„Členské štáty zabezpečia, aby boli prijaté potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov a osôb, ktoré v deň, keď sa začala platobná neschopnosť ich zamestnávateľa, už podnik alebo podnikateľskú činnosť opustili, v súvislosti s právami zakladajúcimi ich okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe vrátane pozostalostných dávok v rámci doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov mimo vnútroštátnych systémov zákonného sociálneho zabezpečenia.“

Nemecké právo

- 12 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník), v znení uplatniteľnom na spory vo veciach samých, (ďalej len „BGB“), v § 613a s názvom „Práva a povinnosti v prípade prevodu podniku“ stanovuje:

„1. Ak podnik alebo jeho časť prechádza na iného vlastníka právnym úkonom, potom nadobúdateľ vstupuje do práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov existujúcich v čase prevodu. Ak sa tieto práva a povinnosti riadia právnymi ustanoveniami kolektívnej zmluvy alebo zmluvy o dielo, stávajú sa súčasťou pracovného pomeru medzi novým vlastníkom a zamestnancom. ...

...

4. Prepustenie zamestnanca bývalým zamestnávateľom alebo novým vlastníkom z dôvodu prevodu podniku alebo časti podniku je neplatné. Tým nie je dotknuté právo prepustiť zamestnanca z iných dôvodov.“

- 13 Insolvenzordnung (Konkurzný poriadok) z 5. októbra 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2866) v znení zákona z 23. júna 2017 (BGBl. 2017 I, s. 1693) vo svojom § 45 s názvom „Konverzia pohľadávok“ stanovuje:

„¹Je potrebné uplatniť pohľadávky, ktoré nie sú peňažné alebo ktorých výška nie je presne určená, s hodnotou, ktorú možno posúdiť v čase začatia konkurzného konania. ...

...“

- 14 § 108 tohto zákona s názvom „Zachovanie niektorých povinností“ znie takto:

„1. ... Pracovnoprávne vzťahy dlžníka sú zachované tak, že vyvolávajú účinky vo vzťahu ku konkurznej podstate. ...

...

3. Druhý účastník konania môže uplatňovať práva týkajúce sa obdobia pred začatím konkurzného konania len ako veriteľ zúčastnený na tomto konaní.“

- 15 § 191 uvedeného zákona, nazvaný „Zohľadnenie pohľadávok podliehajúcich odkladnej podmienke“, stanovuje:

„Pohľadávka podliehajúca odkladnej podmienke je zohľadnená v celkovej výške v rámci čiastočného rozdelenia. Podiel na tejto pohľadávke sa zachováva pri rozdeľovaní.“

- 16 Podľa § 198 tohto zákona s názvom „Prihlasovanie vybraných súm“ musí správca konkurznej podstaty na príslušnom orgáne uložiť sumy zachované pri konečnom rozdelení.

- 17 Gesetz zur Verbesserung der betrieblichen Altersversorgung (Betriebsrentengesetz) (zákon o podnikovom dôchodkovom zabezpečení) z 19. decembra 1974 (BGBl. 1974 I, s. 3610), v znení zákona zo 17. augusta 2017 (BGBl. 2017 I, s. 3214) (ďalej len „zákon o podnikových dôchodkoch“) v § 1b, nazvanom „Ochrana nadobudnutých nárokov a dávky podnikového dôchodkového zabezpečenia“, stanovuje:

„(1) Zamestnanec, ktorý je oprávnený na dávky v rámci doplnkového podnikového dôchodkového systému, si zachováva právo na dávky, ak dôjde k ukončeniu pracovného pomeru pred vznikom nároku na dôchodok, za predpokladu, že dosiahol vek 21 rokov a jeho oprávnenie existovalo aspoň po dobu troch rokov pred skončením pracovného pomeru (konečné právo zakladajúce okamžitý nárok). ...

...“

18 § 9 zákona o podnikových dôchodkoch stanovuje:

„V prípade konkurzného konania sa práva alebo práva zakladajúce budúci nárok na dávky doplnkového dôchodkového poistenia zamestnávateľa, na ktorých sa zakladajú nároky voči záručnému orgánu pre prípad platobnej neschopnosti, prevedú na tento orgán pri začatí konania.... ... b) Práva zakladajúce budúci nárok prevedené pri začatí konkurzného konania sú v rámci konkurzného konania vyhlásené za nepodmienené pohľadávky v zmysle § 45 Konkurzného poriadku [v znení zákona z 23. júna 2017].
...“

19 § 30f tohto zákona v odseku 1 prvej vete stanovuje:

„Ak je zamestnanec oprávnený na dávky v rámci doplnkového podnikového dôchodkového systému do 1. januára 2001, uplatní sa § 1 ods. 1 v tom zmysle, že právo na dávku sa zachová, ak dôjde k ukončeniu pracovného pomeru pred vznikom skutočností zakladajúcej nárok, za predpokladu, že ku dňu skončenia tohto pracovného pomeru pracovník odpracoval 35 rokov služby a oprávnenie na vyplatenie dávky bolo urobené

(1) minimálne 10 rokov skôr;

...

V takýchto prípadoch sa právo na dávku zachová aj vtedy, ak pracovný pomer existoval ešte päť rokov po 1. januári 2001 a zamestnanec ku dňu skončenia pracovného pomeru odpracoval 30 rokov služby.
...“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-674/18

- 20 EM sa narodil v roku 1980 a v spoločnosti Textar GmbH bol zamestnaný od roku 1996. Táto spoločnosť priznávala svojim zamestnancom na základe všeobecnej podnikovej dohody dôchodok na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému. V rámci tohto systému predstavovala výška starobného dôchodku za každý odpracovaný rok 0,2 až 0,55 % hrubej mesačnej odmeny zamestnanca dosiahnutej k určitému dátumu pred ukončením jeho pracovnoprávneho vzťahu bez toho, aby mohla presiahnuť 20,25 % po 45 rokov služby.
- 21 Pri prevode činností spoločnosti Textar bola pracovná zmluva EM prevedená na spoločnosť TMD Friction. Dňa 1. marca 2009 bolo začaté konkurzné konanie týkajúce sa aktív tejto spoločnosti, ale jej činnosť bola zachovaná.
- 22 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že v apríli 2009 správca konkurznej podstaty previedol niektoré činnosti spoločnosti TMD Friction na subjekt, ktorý samotný bol neskôr 4. júna 2009 premenovaný na TMD Friction.
- 23 Pensions-Sicherungs-Verein (inštitúcia pre poistenie dôchodkového zabezpečenia zamestnancov, ďalej len „PSV“), subjekt súkromného práva, ktorý zabezpečuje vyplácanie podnikových dôchodkov v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa v Nemecku, informovala EM, že vzhľadom na jeho vek, teda 29 rokov v čase začatia konkurzného konania, ešte nenadobudol konečné právo na dávky

v starobe na základe § 1 ods. 1 zákona o podnikových dôchodkoch v spojení s jeho § 30f ods. 1 prvou vetou bodom 1, takže sa mu neposkytne žiadna dávka zo strany PSV v prípade udalosti, ktorá by ho teoreticky oprávňovala na dávky od tohto subjektu.

- 24 EM preto podal žalobu proti spoločnosti TMD, ktorou sa domáhal toho, aby sa tejto spoločnosti uložila povinnosť, aby mu v budúcnosti, keď dosiahne dôchodkový vek zakladajúci nárok na dávky, vyplatila starobný dôchodok, ktorého výška bude zohľadňovať obdobie zamestnania do začiatku konkurzného konania.
- 25 TMD Friction namietala, že po prevode podniku po začatí konkurzného konania týkajúceho sa majetku prevádzateľa podniku nadobúdateľ zodpovedá len za časť podnikového starobného dôchodku, ktorá zodpovedá obdobiu zamestnania po začatí konania.
- 26 Vzhľadom na to, že žaloba EM bola zamietnutá v prvostupňovom konaní, ako aj v odvolacom konaní, EM podal na Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd, Nemecko) opravný prostriedok „Revision“.
- 27 Za týchto podmienok Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Pripúšťa článok 3 ods. 4 smernice... 2001/23... pri prevode podniku po začatí konkurzného konania na majetok prevádzateľa vo vnútroštátnom práve, ktoré v zásade stanovuje uplatnenie článku 3 ods. 1 a 3 tejto smernice aj na zamestnanecké práva na dávky v starobe, invalidite alebo pozostalostné dávky podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov pri prevode podniku, obmedzenie v tom zmysle, že nadobúdateľ nezodpovedá za budúci nárok založený na dobe zamestnania pred začatím konkurzného konania?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Riadia sa nevyhnutné opatrenia na ochranu zamestnaneckých záujmov podľa článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23, pokiaľ ide o práva, z ktorých im vyplýva okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov pri prevode podniku po začatí konkurzného konania na majetok prevádzateľa, úroveň ochrany požadovanou článkom 8 smernice 2008/94...?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku:

Má sa článok 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov, pokiaľ ide o práva, z ktorých im vyplýva okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, sú prijaté, ak vnútroštátne právo upravuje, že

- povinnosť poskytnúť budúcu dávku v starobe z doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov zamestnancom dotknutých prevodom podniku v konkurznom konaní v zásade prechádza na nadobúdateľa podniku,
- nadobúdateľ podniku zodpovedá za budúce nároky na zabezpečenie v rozsahu, v akom sú založené na dobe zamestnania po začatí konkurzného konania,
- podľa vnútroštátneho práva určená inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti v tomto prípade nemusí vstúpiť do časti práv zakladajúcich budúci nárok na zabezpečenie, ktoré boli nadobudnuté pred začatím konkurzného konania, a
- zamestnanec v konkurznom konaní prevádzateľa neuplatnil hodnotu časti svojho budúceho nároku na zabezpečenie nadobudnutého pred začatím konkurzného konania?

4. Ak vnútroštátne právo stanoví uplatnenie článkov 3 a 4 smernice 2001/23 v prípade prevodu podniku aj počas konkurzného konania, je uplatniteľný článok 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23 na práva zamestnancov zakladajúce budúci nárok na zabezpečenie podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, ktoré síce vznikli už pred začatím konkurzného konania, avšak k nárokom na dávku zamestnancov vedú, až keď nastane rozhodná udalosť, a teda až v neskoršom okamihu?

5. V prípade kladnej odpovede na druhú alebo štvrtú otázku:

Zahrňa minimálna úroveň ochrany podľa článku 8 smernice... 2008/94... aj povinnosť zabezpečenia práv zakladajúcich budúci nárok na zabezpečenie, ktoré pri začatí konkurzného konania podľa vnútroštátneho práva ešte neboli zákonom zaručené a zákonom zaručené sa stanú len preto, že pracovnoprávny vzťah nebol ukončený v súvislosti s platobnou neschopnosťou?

6. V prípade kladnej odpovede na piatu otázku:

Za akých okolností sa môžu straty bývalého zamestnanca spôsobené platobnou neschopnosťou zamestnávateľa pri dávkach z podnikového dôchodkového zabezpečenia považovať za zjavne neprimerané, a tým zaviazať členské štáty na to, aby zabezpečili minimálnu úroveň ochrany pred takými stratami podľa článku 8 smernice 2008/94, hoci zamestnanec dostane minimálne polovicu dávok, ktoré vyplynú z ním nadobudnutých dôchodkových práv?

7. V prípade kladnej odpovede na piatu otázku:

Je ochrana požadovaná podľa článku 3 ods. 4 písm. b) alebo článku 5 smernice 2001/23 – s ktorou je rovnocenná ochrana podľa článku 8 smernice 2008/94 – pre práva zamestnancov zakladajúce budúci nárok na zabezpečenie, zaručená aj potom, ak nevyplýva z vnútroštátneho práva, ale len z priameho účinku článku 8 smernice 2008/94/ES?

8. V prípade kladnej odpovede na siedmu otázku:

Má článok 8 smernice 2008/94 priamy účinok, takže ho môže pred vnútroštátnym súdom uplatniť jednotlivý [zamestnanec], aj vtedy, ak síce dostane aspoň polovicu dávok, ktoré vyplývajú z ním nadobudnutých práv na dôchodok, ale jeho straty spôsobené platobnou neschopnosťou zamestnávateľa sa predsa majú považovať za neprimerané?

9. V prípade kladnej odpovede na ôsmu otázku:

Je inštitúcia zriadená podľa súkromného práva, ktorú členský štát – pre zamestnávateľa záväzne – určil za inštitúciu pre poistenie proti insolventnosti podnikového dôchodkového zabezpečenia a ktorá podlieha štátnemu dozoru nad finančnými službami a na základe verejného práva vyberá od zamestnávateľov príspevky požadované pre poistenie proti insolventnosti, pričom tak ako správny orgán môže správnym aktom vytvárať podmienky pre nútený výkon rozhodnutia, verejnoprávnym orgánom členského štátu?“

Vec C-675/18

28 FL sa narodil v roku 1950 a v spoločnosti Textar bol zamestnaný od roku 1968. Táto spoločnosť priznávala svojim zamestnancom na základe všeobecnej podnikovej dohody dôchodok na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému. V rámci tohto režimu výška starobného dôchodku za každý odpracovaný rok predstavovala 0,5 % hrubej mesačnej odmeny dosiahnutej zamestnancom k určitému dátumu pred ukončením jeho pracovnoprávneho vzťahu, ktorá ale nesmie presiahnuť 22,5 % po 45 rokoch služby.

- 29 Po prevode činností spoločnosti Textar bola pracovná zmluva FL prevedená na TMD Friction, ktorej činnosť sa zachovala po začatí konkurzného konania, ktoré sa jej týkalo, 1. marca 2009.
- 30 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že v apríli 2009 správca konkurznej podstaty previedol niektoré činnosti spoločnosti TMD Friction na spoločnosť TMD Friction EsCo, ktorá nadobudla od 22. apríla 2009 podnik, v ktorom bol žalobca vo veci samej zamestnaný.
- 31 FL poberá od 1. augusta 2015 od spoločnosti TMD Friction EsCo starobný dôchodok vo výške 145,03 eura mesačne z titulu doplnkového podnikového dôchodkového systému, ako aj 816,99 eura mesačne od PSV. Pri výpočte tohto dôchodku PSV vychádzala z hrubej mesačnej odmeny, ktorú FL poberal v čase začatia konkurzného konania, takže rozhodujúci bol dátum 1. marec 2009.
- 32 FL podal proti spoločnosti TMD Friction EsCo žalobu, ktorou sa domáhal, aby sa tejto spoločnosti uložila povinnosť vyplácať mu vyšší podnikový starobný dôchodok. FL sa domnieva, že vzhľadom na 45 rokov odpracovaných v spoločnosti TMD Friction EsCo alebo jej právneho predchodcu, ako aj na skutočnosť, že jeho hrubá mesačná odmena bola pred skončením pracovného pomeru vo výške 4 940 eura, výška jeho podnikového starobného dôchodku mala byť stanovená na 1 111,50 eura mesačne. Podľa FL TMD Friction EsCo môže od tejto sumy odpočítať len dávku vo výške 816,99 eura poskytovanú zo strany PSV. Žiada teda, aby mu TMD Friction EsCo popri mesačnom dôchodku vo výške 145,03 eura vyplácala doplnkovú sumu 149,48 eura mesačne.
- 33 Rovnako ako TMD Friction vo veci C-674/18 TMD Friction EsCo predložila tvrdenie, podľa ktorého pri prevode podniku po začatí konkurzného konania na majetok prevádzateľa podniku nadobúdateľ zodpovedá len za časť starobného dôchodku, ktorý sa zakladá na dobách odpracovaných po začatí konkurzného konania.
- 34 Vzhľadom na to, že žaloba FL sa zamietla tak v prvostupňovom konaní, ako aj v odvolacom konaní, podal na Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd) opravný prostriedok „Revision“.
- 35 Za týchto okolností Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru deväť prejudiciálnych otázok, pričom prvá, druhá, štvrtá a šiesta až deviata otázka majú rovnaké znenie ako vo veci C-674/18:

„1. ...

2. ...

3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku:

Má sa článok 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov, pokiaľ ide o práva, z ktorých im vyplýva okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, sú prijaté, ak vnútroštátne právo upravuje, že

- povinnosť poskytnúť budúcu dávku v starobe z doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov zamestnancom dotknutých prevodom podniku v konkurznom konaní v zásade prechádza na nadobúdateľa podniku,
- nadobúdateľ podniku zodpovedá za budúce nároky na zabezpečenie v rozsahu, ktorých výška sa okrem iného určuje na základe doby zamestnania a odmeny pri výskyte poistnej podmienky, na ktorú sa vzťahuje v rozsahu, v akom sú založené na dobe zamestnania po začatí konkurzného konania,

- podľa vnútroštátneho práva určená inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti v tomto prípade nemusí vstúpiť do časti práv zakladajúcich budúci nárok na zabezpečenie, ktoré boli nadobudnuté pred začatím konkurzného konania v rozsahu, v akom je nárok vypočítaný na základe odmeny zamestnanca ku dňu začatia konkurzného konania, a
- ani nadobúdateľ, ani inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti nezodpovedajú za navýšenie dôchodkových dávok, ktoré síce nastali v dôsledku zvýšenia odmeny po začatí konkurzného konania, ale v súvislosti s dobou zamestnania ukončenou pred týmto okamihom,
- zamestnanec môže uplatniť tento rozdiel v hodnote svojich nárokov v rámci konkurzného konania prevádzateľa?

4. ...

5. V prípade kladnej odpovede na druhú alebo štvrtú otázku:

Zahrňa minimálna úroveň ochrany podľa článku 8 smernice 2008/94... aj povinnosť zabezpečenia práv zakladajúcich budúci nárok na zabezpečenie, ktoré boli zaručené pri začatí konkurzného konania podľa vnútroštátneho práva preto, že pracovnoprávny vzťah nebol ukončený v súvislosti s platobnou neschopnosťou?

6. ...

7. ...

8. ...

9. ...“

³⁶ Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 23. novembra 2018 boli veci C-674/18 a C-675/18 spojené na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné poznámky

³⁷ Oba spory vo veciach samých sa týkajú prevodov podniku, ku ktorým došlo po začatí konkurzného konania a ktoré uskutočnil správca konkurznej podstaty, v rámci ktorých boli pracovné zmluvy, ako aj záväzky vyplývajúce z doplnkového podnikového dôchodkového systému uplatniteľného na základe všeobecnej podnikovej dohody prevedené na nadobúdateľov. Zamestnanci dotknutí vo veciach samých podali proti týmto nadobúdateľom žaloby, v ktorých tvrdili, že títo nadobúdatelia mali tiež povinnosť uspokojiť ich nároky na starobný dôchodok za doby zamestnania odpracované do začatia konkurzného konania, keďže podľa vnútroštátneho práva PSV nezodpovedala za tieto nároky alebo za nich zodpovedala len v obmedzenej miere.

³⁸ Podľa vysvetlení vnútroštátneho súdu v súlade s § 613a BGB podľa nemeckého práva na nadobúdateľa v zásade prechádzajú práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávnych vzťahov existujúcich v čase prevodu podniku, a to aj v prípade, keď k tomuto prevodu došlo po začatí konkurzného konania. Na nadobúdateľa prechádzajú povinnosti vyplývajúce z budúcich platieb starobného dôchodku na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému. Práve preto treba pri výpočte takéhoto dôchodku zohľadniť aj obdobia, ktoré zamestnanec odpracoval u prevádzateľa alebo jeho právnych predchodcov.

- 39 Podľa výkladu vnútroštátneho práva, ktorý podal vnútroštátny súd vo svojom rozsudku zo 17. januára 1980, však v prípade prevodu podniku po začatí konkurzného konania v súlade so zásadou rovnosti veriteľov nie je možné, aby prevedení zamestnanci mali možnosť uplatniť svoju pohľadávku voči novému solventnému dlžníkovi, a teda aby boli neoprávnene zvýhodnení v porovnaní s inými veriteľmi, najmä v porovnaní so zamestnancami, ktorých pracovný pomer sa skončil. V prípade takéhoto prevodu podniku nadobúdateľ neručí za práva zakladajúce okamžitý ani budúci nárok za obdobia zamestnania alebo členstva v podniku, ktoré zamestnanec už odpracoval pred začatím konkurzného konania. V prípade plnení v rámci podnikového doplnkového dôchodkového systému je totiž zodpovednosť nadobúdateľa obmedzená na časť nadobudnutú zamestnancom vďaka jeho členstvu v podniku po začatí konkurzného konania.
- 40 V dôsledku toho, ako uvádza vnútroštátny súd, na účely výpočtu výšky starobného dôchodku na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému, ktorý musí nadobúdateľ vyplácať zamestnancovi v prípade, že nastane skutočnosť zakladajúca nárok na dávku, sa tento starobný dôchodok musí v prvom rade určiť na základe predpisov uvedeného dôchodkového systému, pričom sa vychádza zo všetkých období zamestnania, ktoré pracovník odpracoval počas pracovného pomeru, a prípadne z hrubej mzdy pracovníka pred skončením pracovného pomeru, ktorý je rozhodujúci. V druhom rade je potrebné rozdeliť sumu vyplývajúcu z tohto výpočtu medzi časť zodpovedajúcu obdobiam členstva v podniku dosiahnutým v rámci pracovnoprávneho vzťahu pred začatím konkurzného konania a časť zodpovedajúcu obdobiam odpracovaným po začatí tohto konania.
- 41 Okrem toho treba zdôrazniť, že PSV je povinná zasiahnuť, pokiaľ ide o časť nárokov na dôchodok, ktoré zamestnanci prevzatí nadobúdateľom nadobudli počas období, keď boli zamestnaní prevádzajúcim podnikom do začatia konkurzného konania, len vtedy, ak sa títo zamestnanci, podobne ako FL, môžu dovoliavať konečných práv k tomuto dátumu. Okrem toho aj v takom prípade a na rozdiel od predpokladanej sumy použitej pri výpočte podielu nadobúdateľa, by sa výška plnení, ktoré má zaplatiť PSV, vypočítala na základe hrubej mesačnej odmeny zamestnanca ku dňu začatia konkurzného konania.
- 42 Z toho vyplýva, že by sa mohol objaviť rozdiel, ktorý v prejednávanej veci odhaduje vnútroštátny súd na 142,22 eura mesačne, medzi na jednej strane sumou, ktorú skutočne vyplácali PSV a nadobúdateľ, a na druhej strane predpokladanou výškou celkového dôchodku, na ktorú by FL mal nárok za obvyklých podmienok. Takýto pracovník by však mohol prihlásiť svoju pohľadávku medzi pasíva konkurznej podstaty do výšky tejto sumy (vec C-675/18).
- 43 V prípade pracovníka, akým je EM (vec C-674/18), ktorý v čase začatia konkurzného konania ešte nenadobudol konečné právo na dôchodok, by PSV nezasiahla, ale dotknutá osoba môže prihlásiť svoju pohľadávku medzi pasíva konkurznej podstaty do výšky toho práva.
- 44 Je potrebné pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie v spore, ktorý prejednáva. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (rozsudok z 28. mája 2020, World Comm Trading Gfz, C-684/18, EU:C:2020:403, bod 26 a citovaná judikatúra).
- 45 V prejednávanej veci treba prejudiciálne otázky v každej zo spojených vecí chápať v tom zmysle, že vnútroštátny súd sa v prvom rade pýta na zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy, o ktorú ide v týchto veciach, a vnútroštátnej súdnej praxe so smernicami 2001/23 a 2008/94, ďalej na to, či sa také straty, ktoré vznikli EM a FL, majú alebo nemajú považovať za zjavne neprimerané vzhľadom na článok 8 smernice 2008/94 a napokon na priamy účinok, ktorý toto ustanovenie môže mať, ako aj jeho uplatniteľnosť na záručný subjekt súkromného práva, ktorý poskytuje ochranu pred platobnou neschopnosťou zamestnávateľov v oblasti zamestnaneckého dôchodku, akým je PSV.

46 Treba uviesť, že žalobcovia vo veciach samých vyjadrujú pred Súdny dvorom pochybnosti o tom, či sa vo veciach, ktoré sú predmetom sporov vo veciach samých, konkurzné konanie týkajúce sa prevádzateľa nezačalo s cieľom umožniť prevod podniku tak, aby sa mohla znížiť záťaž, ktorú znášajú nadobúdatelia z titulu práv nadobudnutých týmito žalobcami v ich doplnkovom podnikovom dôchodkovom systéme. V prejednávanej veci však vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vôbec neuvádza existenciu podvodu alebo zneužitia v súvislosti so začatím konkurzného konania týkajúceho sa prevádzateľa.

O prvej, druhej a štvrtej otázke v každej zo spojených vecí

47 Svojou prvou, druhou a štvrtou otázkou v každej zo spojených vecí sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2001/23, najmä vzhľadom na článok 3 ods. 1 a 4, ako aj článok 5 ods. 2 písm. a) tejto smernice, vykladať v tom zmysle, že v prípade prevodu podniku, voči ktorému prebieha konkurzné konanie, ktoré realizuje likvidátor tohto podniku, bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, ktorá stanovuje, že v prípade, ak po začatí konkurzného konania nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na starobný dôchodok podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, nadobúdateľ neručí za práva zakladajúce budúci nárok zamestnanca na starobný dôchodok, ktoré sa zakladajú na obdobiach zamestnania odpracovaných do začatia konkurzného konania.

48 S cieľom odpovedať na tieto otázky treba pripomenúť, že cieľom smernice 2001/23, ako vyplýva z článku 3 vo svetle jej odôvodnenia 3, je ochrana zamestnancov v prípade zmeny zamestnávateľa zabezpečením zachovania ich práv tým, že sa im umožní pokračovať v zamestnaní u nového zamestnávateľa za tých istých podmienok, aké existovali u prevádzateľa. Cieľom tejto smernice je zaručiť v čo najväčšom možnom rozsahu trvanie pracovných zmlúv alebo pracovnoprávných vzťahov s nadobúdateľom bez zmeny, aby sa zabránilo tomu, že dotknutí zamestnanci budú mať menej priaznivé postavenie iba z dôvodu prevodu podniku (pozri v tomto zmysle uznesenie z 28. januára 2015, Gimnasio Deportivo San Andrés, C-688/13, EU:C:2015:46, bod 34, a zo 16. mája 2019, Plessers, C-509/17, EU:C:2019:424, bod 52 a citovanú judikatúru).

49 Ako však vyplýva z odôvodnení 4 a 6 uvedenej smernice, vzhľadom na rozdiely existujúce v členských štátoch, pokiaľ ide o rozsah ochrany pracovníkov v tejto oblasti, táto smernica má za cieľ tieto rozdiely obmedziť prostredníctvom aproximácie vnútroštátnych právnych predpisov bez toho, aby stanovovala úplnú harmonizáciu v tejto oblasti (uznesenie z 28. januára 2015, Gimnasio Deportivo San Andrés, C-688/13, EU:C:2015:46, bod 34 a citovaná judikatúra).

50 Okrem toho v súlade s cieľom smernice 2001/23 síce treba chrániť záujmy zamestnancov dotknutých prevodom, ale nemožno odhliadnuť od záujmov nadobúdateľa. Cieľom tejto smernice nie je len chrániť alebo zachovať pri prevode podniku výlučne záujmy zamestnancov, ale má sa zabezpečiť spravodlivá rovnováha medzi záujmami týchto zamestnancov na jednej strane a záujmami nadobúdateľa na druhej strane (rozsudok z 26. marca 2020, ISS Facility Services, C-344/18, EU:C:2020:239, bod 26).

51 V tejto súvislosti však treba spresniť, že pravidlá smernice 2001/23 sa musia považovať za kogentné, keďže členské štáty sa od nich nemôžu odchýliť v neprospech zamestnancov, s výhradou výnimiek stanovených samotnou smernicou (pozri v tomto zmysle uznesenie z 28. januára 2015, Gimnasio Deportivo San Andrés, C-688/13, EU:C:2015:46, bod 39 a citovanú judikatúru).

52 Článok 3 ods. 1 prvý pododsek uvedenej smernice stanovuje zásadu, podľa ktorej sa práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, prevedú na nadobúdateľa.

- 53 Článok 3 ods. 4 písm. a) uvedenej smernice však stanovuje, že pokiaľ členské štáty neupravajú inak, odseky 1 a 3 tohto článku neplatia vo vzťahu k zamestnaneckým právam na dávky v starobe, invalidite alebo pozostalostné dávky podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, ktoré nie sú súčasťou zákonných systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov.
- 54 Treba tiež uviesť, že podľa článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 aj v prípade, že členské štáty nestanovia, aby odseky 1 a 3 tohto článku platili na práva uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, sú povinné prijať potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov a osôb, ktoré už nie sú zamestnané v závode prevádzateľa v čase prevodu, pokiaľ ide o práva, z ktorých im vyplýva okamžitý alebo budúci nárok na dávky v starobe a pozostalostné dávky na základe doplnkových systémov uvedených v článku 3 ods. 4 písm. a) tejto smernice (uznesenie z 28. januára 2015 Gimnasio Deportivo San Andrés, C-688/13, EU:C:2015:46, bod 44 a citovaná judikatúra).
- 55 Článok 5 ods. 1 smernice 2001/23 stanovuje, že pokiaľ členské štáty neupravajú inak, články 3 a 4 tejto smernice sa v zásade neuplatnia na prevody podnikov, ak je prevádzateľ predmetom konkurzného konania alebo iného podobného konania súvisiaceho s platobnou neschopnosťou, ktoré bolo začaté s cieľom likvidácie majetku prevádzateľa a ktoré je pod dozorom príslušného verejného orgánu.
- 56 Okrem toho článok 5 ods. 2 smernice 2001/23 spresňuje, že ak sa jej články 3 a 4 uplatňujú na takýto prevod podniku bez ohľadu na to, či sa konkurzné konanie začalo s cieľom likvidácie majetku prevádzateľa, členský štát môže za určitých podmienok neuplatniť určité záruky uvedené v týchto článkoch 3 a 4.
- 57 Odchyľne od článku 3 ods. 1 tejto smernice tak tento členský štát môže podľa jej článku 5 ods. 2 písm. a) a b) stanoviť, že záväzky prevádzateľa vyplývajúce z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávných vzťahov a splatné pred dňom prevodu alebo začatia konkurzného konania sa neprevedú na nadobúdateľa za predpokladu, že takéto konanie zabezpečí podľa zákona daného členského štátu aspoň takú rovnocennú ochranu, aká je zabezpečená smernicou 80/987.
- 58 Treba uviesť, že z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že v súlade s § 613a BGB v prípade prevodu podniku na nadobúdateľa prechádzajú práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov existujúcich v čase prevodu a tento článok výslovne nestanovuje ani to, že určité druhy práv nie sú prevedené, ani že je potrebné rozlišovať rôzne okolnosti, za ktorých sa uskutočňujú takéto prevody. Nemecký zákonodarca mal teda v súlade s možnosťou, ktorú poskytuje smernica 2001/23, v zásade v úmysle uplatniť článok 3 ods. 1 tejto smernice na práva zamestnancov na dávky vyplývajúce z doplnkového podnikového dôchodkového systému, a to aj vtedy, ak k prevodu dôjde v priebehu konkurzného konania začatého voči prevádzateľovi.
- 59 Treba preto určiť, či v rámci zásadného uplatňovania článku 3 uvedenej smernice je možné na základe výnimiek uvedených v tej istej smernici stanoviť, že nadobúdateľ nebude ručiť za práva zakladajúce budúci nárok na starobný dôchodok z doplnkového podnikového dôchodkového systému založené na dobách zamestnania odpracovaných do začatia konkurzného konania.
- 60 Pokiaľ ide po prvé o článok 5 ods. 1 smernice 2001/23, Súdny dvor opakovane rozhodol, že na účely určenia, či sa na prevod podniku vzťahuje táto výnimka, musia byť splnené tri kumulatívne podmienky stanovené v tomto ustanovení, konkrétne že prevádzateľ je subjektom konkurzného konania alebo iného podobného konania týkajúceho sa platobnej neschopnosti, že toto konanie bolo začaté na účely likvidácie aktív prevádzateľa a že na toto konanie dohliada príslušný verejný orgán (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. mája 2019, Plessers, C-509/17, EU:C:2019:424, bod 40 a citovanú judikatúru).

- 61 Súdny dvor najmä rozhodol, že článok 5 ods. 1 tejto smernice vyžaduje, aby sa konkurzné konanie alebo iné podobné konkurzné konanie začalo na účely likvidácie majetku prevádzateľa a že konanie ktorého cieľom je pokračovanie v činnosti dotknutého podniku, nespĺňa túto podmienku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging a i., C-126/16, EU:C:2017:489, bod 47 a citovanú judikatúru).
- 62 V dôsledku toho také konania, o aké ide vo veciach samých, ktorých cieľom nie je likvidácia majetku prevádzateľa, ale zachovanie jeho činnosti po prevode tohto majetku, nepredstavujú konanie začaté na účely likvidácie majetku prevádzateľa v zmysle článku 5 ods. 1 uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging a i., C-126/16, EU:C:2017:489, body 51 až 52).
- 63 Ďalej, pokiaľ ide o článok 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23, treba konštatovať, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veciach samých, tak ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, ak boli práva zakladajúce budúci nárok na starobný dôchodok z doplnkového podnikového dôchodkového systému nadobudnuté už pred začatím konkurzného konania, starobný dôchodok sa začne vyplácať až vtedy, keď nastala skutočnosť zakladajúca nárok na dôchodok po začatí tohto konania.
- 64 Preto sa nemožno domnievať, že táto vnútroštátna právna úprava, tak ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, sa týka záväzkov prevádzateľa pred dňom prevodu alebo pred začatím konkurzného konania, bez toho, aby došlo k porušeniu reštriktívneho výkladu tejto výnimky, ako uviedol generálny advokát v bode 85 svojich návrhov.
- 65 Z toho vyplýva, že výnimky osobitne stanovené v článku 5 smernice 2001/23 nemožno uplatniť na vnútroštátnu právnu úpravu dotknutú vo veciach samých, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra.
- 66 Toto konštatovanie však nevyklučuje, že by sa na túto právnu úpravu mohli vzťahovať výnimky stanovené v článku 3 ods. 4 smernice 2001/23. Treba totiž uviesť, že základnou tézou článku 5 ods. 2 písm. a) tejto smernice, ktorý sa týka takého prevodu, o aký ide vo veciach samých, je uplatnenie článkov 3 a 4 tejto smernice (rozsudok z 11. júna 2009, Komisia/Taliansko, C-561/07, EU:C:2009:363, bod 41).
- 67 V tejto súvislosti z bodu 58 tohto rozsudku vyplýva, že na základe vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veciach samých, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, sa vykonal čiastočný prevod povinnosti uspokojiť nároky zamestnancov na starobný dôchodok na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému na nadobúdateľa.
- 68 Ako však zdôraznila Komisia, keďže článok 3 ods. 4 smernice 2001/23 umožňuje členským štátom uložiť tak úplný prevod tejto povinnosti na nadobúdateľa, ako aj úplnú absenciu tohto prevodu, toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že v zásade zakazuje, aby vnútroštátna právna úprava stanovila čiastočný prevod.
- 69 Treba totiž poznamenať, ako bolo pripomenuté v bodoch 49 a 50 tohto rozsudku, že táto smernica nestanovuje úplnú harmonizáciu a jej cieľom je zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami zamestnancov na jednej strane a záujmami nadobúdateľa na druhej strane.
- 70 V takom prípade treba konštatovať, že po prvé členský štát „ustanoví inak“ v zmysle časti vety článku 3 ods. 4 písm. a) tejto smernice len v súvislosti s istou časťou práv zamestnancov na starobný dôchodok na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému, ktoré musia byť prevedené na nadobúdateľa, a po druhé, že povinnosť prijať nevyhnutné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov v zmysle jej článku 3 ods. 4 písm. b) má tento členský štát, tak pokiaľ ide o časť týchto práv, ktoré sú prevedené na nadobúdateľa, ako aj o časť práv, ktoré možno uplatniť len voči prevádzateľovi, prípadne v konkurznom konaní voči nemu, ako to je v sporoch vo veciach samých.

- 71 Z toho vyplýva, že pri výkone svojej voľnej úvahy môžu členské štáty stanoviť, že aj keď na nadobúdateľa prechádzajú práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov existujúcich v čase prevodu, tento nadobúdateľ ručí iba za práva zakladajúce budúci nárok zamestnanca na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému, ktoré sa týkajú obdobia zamestnania po začatí konkurzného konania, pokiaľ tento členský štát prijme potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov v súlade s článkom 3 ods. 4 písm. b) tejto smernice.
- 72 Takýto výklad totiž v zásade umožňuje zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi ochranou záujmov zamestnancov a ochranou záujmov nadobúdateľov v prípade prevodu podniku po začatí konkurzného konania, keďže zaručuje, že zamestnancom sa zachovávajú práva na starobný dôchodok na základe podnikového doplnkového dôchodkového systému, pričom stanovuje obmedzenie zodpovednosti nadobúdateľov, ktoré môže uľahčiť prevody podnikov, ktoré sú predmetom konkurzného konania.
- 73 V tejto súvislosti treba ešte uviesť, že znenie článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 v podstate preberá znenie článku 8 smernice 80/987, ktorý je formulovaný rovnako ako článok 8 smernice 2008/94, pričom táto smernica kodifikovala smernicu 80/987. Okrem toho článok 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23, ktorý sa týka prevodov podniku v prípade konkurzného konania, výslovne vyžaduje ochranu, ktorá je aspoň rovnocenná ochrane stanovenej v situáciách, na ktoré sa vzťahuje smernica 80/987. Z toho vyplýva, že opatrenia potrebné na ochranu záujmov zamestnancov, ktoré musia členské štáty prijať podľa článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23, treba chápať tak, že v každom prípade zahŕňajú opatrenia stanovené v smernici 2008/94, ktorých cieľom je kompenzovať platobnú neschopnosť ich zamestnávateľa bez ohľadu na to, či tento zamestnávateľ je nadobúdateľom alebo, ako v prejednávanej veci, prevádzateľom.
- 74 Z toho vyplýva, že v prípade prevodu podniku po začatí konkurzného konania musí byť ochrana zamestnancov, pokiaľ ide o ich práva na okamžité alebo budúce nároky na dávky v starobe na základe doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov v zmysle článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23, aspoň na úrovni ochrany požadovanej článkom 8 smernice 2008/94.
- 75 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú, druhú a štvrtú otázku v každej zo spojených vecí odpovedať tak, že smernica 2001/23, najmä vzhľadom na jej článok 3 ods. 1 a 4, ako aj jej článok 5 ods. 2 písm. a), sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby v prípade prevodu podniku, voči ktorému prebieha konkurzné konanie, ktoré realizuje likvidátor tohto podniku, vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, stanovila, že v prípade, ak po začatí konkurzného konania nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na starobný dôchodok podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, nadobúdateľ neručí za práva zakladajúce budúci nárok zamestnanca na tento starobný dôchodok, ktoré sa zakladajú na obdobiach zamestnania odpracovaných do začatia konkurzného konania, pokiaľ sú v súvislosti s časťou, za ktorú nadobúdateľ neručí, opatrenia prijaté na ochranu záujmov zamestnancov aspoň na úrovni ochrany, ktorú vyžaduje článok 8 smernice 2008/94.

O tretej, piatej a šiestej otázke v každej zo spojených vecí

- 76 Svojou treťou, piatou a šiestou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 v spojení s článkom 8 smernice 2008/94 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, ktorá v prípade, že nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na dávky v starobe podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, po začatí konkurzného konania, počas ktorého sa uskutočnil prevod podniku, a ide o časť týchto dávok, ktoré nezaťažujú nadobúdateľa, stanovuje, že po prvé inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti stanovená podľa vnútroštátneho práva nie je povinná zasiahnuť, pokiaľ práva zakladajúce budúce nároky na dávky v starobe neboli s konečnou

platnosťou nadobudnuté v okamihu začatia tohto konkurzného konania, a po druhé, že pokiaľ ide o sumu časti týchto dávok, za ktorú ručí táto inštitúcia, jej výška sa vypočíta na základe hrubej mesačnej odmeny dotknutého zamestnanca v okamihu začatia konkurzného konania.

- 77 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, ako vyplýva z bodu 75 tohto rozsudku, že záruka, ktorú musí poskytnúť dotknutý členský štát na časť dávok v starobe na základe doplnkového podnikového dôchodkového systému, ktorá nezaťažuje nadobúdateľa, musí byť aspoň rovnocenná úrovni ochrany stanovenej v článku 8 smernice 2008/94.
- 78 V tejto súvislosti členské štáty v rámci prebratia článku 8 tejto smernice disponujú širokou mierou voľnej úvahy pri určovaní tak mechanizmu, ako aj úrovne ochrany práv nadobudnutých pracovníkmi na dávky v starobe na základe doplnkových dôchodkových systémov. Keďže toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že vyžaduje záruku týchto práv v celom rozsahu, nebráni tomu, aby členské štáty tým, že sledujú legitímne hospodárske a sociálne ciele, obmedzili nadobudnuté práva zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa, pokiaľ dodržia najmä zásadu proporcionality. Členské štáty sú teda povinné v súlade s cieľom sledovaným touto smernicou zaručiť pracovníkom minimálnu ochranu vyžadovanú článkom 8 uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2019, Pensions-Sicherungs-Verein, C-168/18, EU:C:2019:1128, body 38 až 40 a citovanú judikatúru).
- 79 Pokiaľ ide o minimálnu ochranu vyžadovanú článkom 8 smernice 2008/94, Súdny dvor už rozhodol, že správne prebratie tohto ustanovenia vyžaduje, aby bývalý zamestnanec dostal v prípade platobnej neschopnosti svojho zamestnávateľa aspoň polovicu dávok v starobe vyplývajúcich z nadobudnutých nárokov na dôchodok v rámci podnikového doplnkového dôchodkového systému a že toto ustanovenie ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť každému bývalému zamestnancovi náhradu, ktorá zodpovedá aspoň polovici hodnoty jeho nárokov nadobudnutých na základe takého systému (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2019, Pensions-Sicherungs-Verein, C-168/18, EU:C:2019:1128, body 41, 51 a 52 a citovanú judikatúru).
- 80 Táto minimálna ochrana tiež bráni zjavne neprimeranému zníženiu dávok v starobe zamestnanca, ktoré má vážny vplyv na jeho schopnosť zabezpečiť jeho potreby. Tak je to v prípade zníženia dávok v starobe bývalého zamestnanca, ktorý už žije alebo by musel žiť z dôvodu tohto zníženia pod hranicou rizika chudoby, ktorú pre dotknutý členský štát určil Štatistický úrad Európskej únie (Eurostat). Táto povinnosť minimálnej ochrany vyžaduje, aby členský štát zaručil bývalému pracovníkovi, ktorého dávky boli takto znížené, náhradu vo výške, ktorá by bez toho, aby nevyhnutne pokrývala všetky vzniknuté straty, bola schopná napraviť ich zjavne neprimeranú povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2019, Pensions-Sicherungs-Verein, C-168/18, EU:C:2019:1128, body 44 a 45).
- 81 Treba ešte doplniť, že Súdny dvor tiež rozhodol, že účelom článku 8 je zabezpečiť ochranu dlhodobých záujmov zamestnancov, keďže tieto záujmy týkajúce sa nadobudnutých alebo nadobúdaných práv sa v zásade vzťahujú na celé obdobie dôchodku (rozsudok z 24. novembra 2016, Webb-Sämann, C-454/15, EU:C:2016:891, bod 27).
- 82 Po druhé treba uviesť, že v prípade prevodu podniku po začatí konkurzného konania vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veciach samých stanovuje, že na nadobúdateľa prechádzajú práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov existujúcich v čase prevodu, takže pokiaľ ide o doplnkový podnikový dôchodkový systém, o aký ide vo veciach samých, na účely výpočtu výšky dávok v starobe pri vzniku skutočnosti, ktorá na nich zakladá nárok, treba vychádzať zo všetkých období zamestnania, ktoré zamestnanec odpracoval v rámci pracovného pomeru, vrátane tých, ktoré odpracoval u prevádzateľa, ako aj z hrubej mesačnej odmeny zamestnanca pred skončením pracovnoprávneho vzťahu.

- 83 Okrem toho, ako vyplýva z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, ktoré sú pripomenuté v bodoch 20 a 28 tohto rozsudku, v súlade s podnikovým doplnkovým dôchodkovým systémom, o ktorý ide vo veciach samých sa totiž výška starobného dôchodku za každý odpracovaný rok rovná určitému percentu hrubej odmeny pracovníka v okamihu, keď nastala udalosť zakladajúca nárok na tieto dávky, pričom nemôže prekročiť určitú percentuálnu sadzbu po 45 rokoch služby.
- 84 Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veciach samých rešpektuje záruku vyplývajúcu z článku 8 smernice 2008/94 uvedenú v bode 79 tohto rozsudku, ktorá spočíva v tom, že bývalému zamestnancovi sa zabezpečí aspoň polovica dávok v starobe vyplývajúcich z nárokov na dôchodok nadobudnutých v rámci podnikového doplnkového dôchodkového systému, len vtedy, pokiaľ sa bývalému zamestnancovi zaistí, že získa polovicu súm, ktoré sa mu majú poskytnúť podľa mechanizmu výpočtu zavedeného vnútroštátnou právnou úpravou pripomenutou v bodoch 82 a 83 tohto rozsudku.
- 85 Konkrétnejšie článok 8 smernice 2008/94 nemožno v prípade, o aký ide vo veciach samých, vykladať v tom zmysle, že výška dávky, z ktorej sa má bývalému pracovníkovi priznať aspoň 50 %, sa môže vypočítať na tento účel bez náležitého zohľadnenia dôb zamestnania odpracovaných u prevádzateľa, počas ktorých boli nadobudnuté práva na dávky v starobe, a hrubej odmeny zamestnanca v čase vzniku takýchto nárokov.
- 86 Okrem toho by výpočet, ktorý by nezohľadňoval doby zamestnania a hrubú odmenu uvedené v predchádzajúcom bode, neumožňoval určiť, či treba v súlade s požiadavkou vyplývajúcou z tohto článku 8, ktorá je pripomenutá v bode 80 tohto rozsudku, napraviť dôsledky zníženia týchto dávok vzniknutého bývalému pracovníkovi, ktorý už žije alebo by mal žiť z dôvodu tohto zníženia pod hranicou rizika chudoby stanovenou pre dotknutý členský štát.
- 87 V tejto súvislosti treba odmietnuť tvrdenie nemeckej vlády, podľa ktorého vzhľadom na to, že nemecká jazyková verzia článku 8 smernice 2008/94 používa slovné spojenie „ihrer erworbenen Rechte oder Anwartschaftsrechte“ a výraz „erworbene Anwartschaftsrechte“ možno doslovne preložiť ako „nadobudnuté práva, ktoré zakladajú budúci nárok“, toto ustanovenie sa podľa nej týka len práv zakladajúcich budúci nárok, ktoré sú v súlade s vnútroštátnymi predpismi nadobudnuté, teda konečné.
- 88 Treba totiž poznamenať, ako tvrdí žalobca vo veci samej vo veci C-674/18, že ostatné jazykové verzie tohto ustanovenia, ako napríklad španielska, francúzska alebo talianska verzia, sa týkajú len „právk zakladajúcich okamžitý alebo budúci nárok“, bez toho, aby vyžadovali, aby tieto práva boli konečné.
- 89 Je potrebné pritom pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora nevyhnutnosť jednotného výkladu rôznych jazykových verzií ustanovenia práva Únie vyžaduje, aby sa v prípade rozdielu medzi jeho jazykovými verziami predmetné ustanovenie vykladalo v kontexte všeobecnej štruktúry a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (rozsudok z 23. novembra 2016, Bayer CropScience a Stichting De Bijenstichting, C-442/14, EU:C:2016:890, bod 84 a citovaná judikatúra).
- 90 Je nesporné, že článok 2 ods. 2 prvý pododsek smernice 2008/94 stanovuje, že táto smernica sa nedotýka vnútroštátnych právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o definíciu pojmov „právo zakladajúce okamžitý nárok“ a „právo zakladajúce budúci nárok“.
- 91 Táto smernica preto nebráni tomu, aby členský štát v rámci práv, ktoré zakladajú budúci nárok, rozlišoval tie, ktoré majú konečnú povahu. Takýto priestor pre voľnú úvahu však nemôže viesť k tomu, aby bol narušený potrebný účinok tejto smernice, najmä jej článku 8. Tak by to pritom bolo v prípade, že členský štát by mohol stanoviť, že na niektoré kategórie práv zakladajúcich budúci nárok sa podľa jeho vnútroštátneho práva nevzťahuje povinnosť minimálnej ochrany, ktorá podľa článku 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 vo svetle článku 8 smernice 2008/94 platí pre všetky práva zakladajúce budúci nárok.

- 92 V konečnom dôsledku prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na zásady uvedené v predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku overil, či v sporoch vo veciach samých bola porušená povinnosť zabezpečiť minimálnu ochranu zamestnanca poberajúceho dávky z doplnkového podnikového dôchodkového systému.
- 93 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu, piatu a šiestu otázku v každej zo spojených vecí odpovedať tak, že článok 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 v spojení s článkom 8 smernice 2008/94 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, ktorá v prípade, že nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na dávky v starobe podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, po začatí konkurzného konania, počas ktorého sa uskutočnil prevod podniku, a ide o časť týchto dávok, ktoré nezaťažujú nadobúdateľa, stanovuje, že po prvé inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti stanovená podľa vnútroštátneho práva nie je povinná zasiahnuť, pokiaľ práva zakladajúce budúce nároky na dávky v starobe neboli s konečnou platnosťou nadobudnuté v okamihu začatia tohto konkurzného konania, a po druhé, že pokiaľ ide o sumu časti týchto dávok, za ktorú ručí táto inštitúcia, jej výška sa vypočíta na základe hrubej mesačnej odmeny dotknutého zamestnanca v okamihu začatia konkurzného konania, pokiaľ z toho vyplýva, že zamestnanci by boli zbavení minimálnej ochrany zaručenej týmto ustanovením, čo však musí overiť vnútroštátny súd.

O siedmej až deviatej otázke v každej zo spojených vecí

- 94 Svojou siedmou až deviatou otázkou v každej zo spojených vecí sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či má článok 8 smernice 2008/94 v rozsahu, v akom predpokladá minimálnu ochranu práv zakladajúcich okamžitý alebo budúci nárok zamestnancov na dávky v starobe, priamy účinok, ktorý môže dotknutá osoba uplatniť voči záručnému subjektu súkromného práva, ktorý je poverený výberom povinných príspevkov od zamestnávateľov a ktorý môže na tento účel pristúpiť k nútenému výkonu, pričom podlieha dohľadu, ktorý vykonáva orgán verejnej moci.
- 95 Súdny dvor už vo svojom rozsudku z 19. decembra 2019, Pensions-Sicherungs-Verein (C-168/18, EU:C:2019:1128), odpovedal na otázku, či článok 8 smernice 2008/94 môže mať priamy účinok, takže sa ho možno dovolávať voči súkromnoprávnemu subjektu, ktorý dotknutý členský štát označil za záručný subjekt proti riziku platobnej neschopnosti zamestnávateľov v oblasti zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia. V bodoch 52 až 57 tohto rozsudku na nich v podstate odpovedal kladne, a to jednak preto, že vzhľadom na záručnú úlohu, ktorou je tento orgán poverený, a vzhľadom na podmienky, za ktorých ju plní, možno uvedenú inštitúciu prirovnať k štátu, a jednak preto, že táto úloha sa skutočne vzťahuje na také druhy dávok v starobe, pre ktoré sa požaduje minimálna ochrana stanovená v tomto článku 8.
- 96 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na siedmu až deviatu otázku v každej zo spojených vecí odpovedať tak, že článok 8 smernice 2008/94 v rozsahu, v akom predpokladá minimálnu ochranu práv zakladajúcich okamžitý alebo budúci nárok zamestnancov na dávky v starobe, má priamy účinok, ktorý môže dotknutá osoba uplatniť voči subjektu súkromného práva, ktorý je príslušným dotknutým členským štátom určený za záručnú inštitúciu proti platobnej neschopnosti zamestnávateľov v oblasti zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia, a to jednak preto, že vzhľadom na záručnú úlohu, ktorou je táto inštitúcia poverená, a vzhľadom na podmienky, za ktorých ju plní, ju možno prirovnať k štátu, a jednak preto, že táto úloha sa skutočne vzťahuje na také druhy dávok v starobe, pre ktoré sa požaduje minimálna ochrana stanovená v tomto článku 8, čo však musí overiť vnútroštátny súd.

O trovách

- ⁹⁷ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov, najmä vzhľadom na jej článok 3 ods. 1 a 4, ako aj jej článok 5 ods. 2 písm. a), sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby v prípade prevodu podniku, voči ktorému prebieha konkurzné konanie, ktoré realizuje likvidátor tohto podniku, vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, stanovila, že v prípade, ak po začatí konkurzného konania nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na starobný dôchodok podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, nadobúdateľ neručí za práva zakladajúce budúci nárok zamestnanca na tento starobný dôchodok, ktoré sa zakladajú na obdobiach zamestnania odpracovaných do začatia konkurzného konania, pokiaľ sú v súvislosti s časťou, za ktorú nadobúdateľ neručí, opatrenia prijaté na ochranu záujmov zamestnancov aspoň na úrovni ochrany, ktorú vyžaduje článok 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/94/ES z 22. októbra 2008 o ochrane zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa.**
2. **Článok 3 ods. 4 písm. b) smernice 2001/23 v spojení s článkom 8 smernice 2008/94 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, ktorá v prípade, že nastane skutočnosť, ktorá zakladá nárok na dávky v starobe podľa doplnkového podnikového dôchodkového systému, po začatí konkurzného konania, počas ktorého sa uskutočnil prevod podniku, a ide o časť týchto dávok, ktoré nezaťažujú nadobúdateľa, stanovuje, že po prvé inštitúcia pre poistenie proti platobnej neschopnosti stanovená podľa vnútroštátneho práva nie je povinná zasiahnuť, pokiaľ práva zakladajúce budúce nároky na dávky v starobe neboli s konečnou platnosťou nadobudnuté v okamihu začatia tohto konkurzného konania, a po druhé, že pokiaľ ide o sumu časti týchto dávok, za ktorú ručí táto inštitúcia, jej výška sa vypočíta na základe hrubej mesačnej odmeny dotknutého zamestnanca v okamihu začatia konkurzného konania, pokiaľ z toho vyplýva, že zamestnanci by boli zbavení minimálnej ochrany zaručenej týmto ustanovením, čo však musí overiť vnútroštátny súd.**
3. **Článok 8 smernice 2008/94 v rozsahu, v akom predpokladá minimálnu ochranu práv zakladajúcich okamžitý alebo budúci nárok zamestnancov na dávky v starobe, má priamy účinok, ktorý môže dotknutá osoba uplatniť voči subjektu súkromného práva, ktorá je príslušným dotknutým členským štátom určená za záručnú inštitúciu proti platobnej neschopnosti zamestnávateľov v oblasti zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia, a to jednak preto, že vzhľadom na záručnú úlohu, ktorou je táto inštitúcia poverená, a vzhľadom na podmienky, za ktorých ju plní, ju možno prirovnať k štátu, a jednak preto, že táto úloha sa skutočne vzťahuje na také druhy dávok v starobe, pre ktoré sa požaduje minimálna ochrana stanovená v tomto článku 8, čo však musí overiť vnútroštátny súd.**

Podpisy